

جنگ اصلی

<div></div> <div>کیومرث اشتریان</div>

جنگ اصلی اسرائیل یک جنگ رسانه‌ای و برای بازسازی چهره خود در انظار جهانیان است و این مهم‌تر از «پرتاب چند سنگ» به خاک ایران در شب پیشین است. امروزه در خاورمیانه، جنگ اصلی حمله هواپیمای یک کشور به خاک دیگری و بمباران برخی نقاط نظامی یا اقتصادی نیست. جنگ اصلی، شتافتن هم‌پیمانان به حمایت از یکی از طرفین متخاصم نیست. جنگ اصلی، یک جنگ رسانه‌ای برای بازپس‌گیری حیثیت و هیمنه‌ای ازدست‌رفته است. در جنگ‌های سنتی آتش توپخانه بر خطوط مقدم دشمن سنگین می‌شود تا نیروهای پیاده خط‌شکن شوند. در جنگ خاورمیانه اما مدت‌زمانی طولانی است که ابتدا رزمایش یا عملیات نظامی و تسلیحاتی رخ می‌دهد و پیش و پس از آن جنگ اصلی که جنگ رسانه‌ای است، دامنه زده می‌شود. هدف این جنگ رسانه‌ای تسخیر دل‌ها و ایجاد رعب و وحشت است. این هدف اصلی، در درجه نخست سران حکومت‌ها و سپس اقتصادها و مردمان را آماج خود قرار می‌دهد. در یک ماه گذشته و پس از حمله موشکی ایران، صدها خبر منتشر شده است که همگی کارکردی از جنگ روانی داشته است:

- سخنرانی تمرین‌شده مقامات اسرائیلی که ما «چه کردیم و چنان کردیم و چنین می‌کنیم» و پوشش جهانی آن
- خبررسانی‌های روزنامه‌های مشهور دنیا و سفرهای منطقه‌ای مقامات آمریکایی
- نقل و نشر خبر رسانه‌های رسمی اسرائیل مبنی بر اینکه حدود ۱۴۰ جنگنده اسرائیل پس از عملیات همگی سالم برگشتند
- اینکه آمریکا به سعودی و اعراب تضمین دفاع داده است

و ده‌ها و صدها نمونه مشابه فضاسازی‌های رسانه‌ای سزای بازگرداندن هیمنه است. آن که فضای رسانه‌ای را به تسخیر درآورد، گویی «جنگ واقعی» را برده است. این همان برساخت ذهنی جهانیان است که هدف اصلی است. در واقع هر طرف سعی می‌کند که سازه‌ای از حقیقت برسازد و به خورد جهانیان بدهد. اما این ابزار همیشه کار نمی‌کند. محاسبه روی زمین این است که آیا این حملات به سازه‌های اقتصادی و حیاتی آسیب رسانده است؟ آیا این حملات به معنی قصد طرف به گسترش دامنه جنگ (escalation) است؟ آنگاه که هیمنه و ابهتی که یکی از طرفین برای خود در زمانی طولانی بر ساخته است شکسته شود، دیگر این بازی‌های رسانه‌ای پاسخ نمی‌دهد. حقیقت روی زمین آن است که از جنگ ۱۹۶۷ تاکنون ماشین جنگی اسرائیل چنین آماج تخریب قرار نگرفته است. سابقه اسرائیل و آمریکا در جنگ‌ها نشان می‌دهد که اگر واقعا در میدان رزم دست بالاتر را داشته باشند، به‌هیچ‌وجه کوتاه نمی‌آیند و تا تسلیم کامل دشمن، عرصه را رها نخواهند کرد. شبکه الجزیره به نقل از یک مقام آمریکایی «با تأیید پایان حمله اسرائیل گفته است که از ایران می‌خواهیم پاسخ ندهد». همچنین شبکه سی‌ان‌ان به نقل از مقام اسرائیلی گفته است به تأسیسات نفتی یا هسته‌ای ایران حمله نکردیم. معنای ضمنی این سخنان عدم تمایل به درگیری تمام‌عیار است. اما معنای ضمنی مهم‌تر آن، این است که دست بالا در اقدام نظامی ندارند. علی‌رغم این جنگ رسانه‌ای، افکار عمومی ایران در آرامش و نوعی «بی‌خیالی» به سر می‌برد.

شاید یک دلیل آن این باشد که روزهای بسیار سخت‌تر از این را در زمان جنگ ایران و عراق سپری کرده است؛ زمانه‌ای که موشکیاران و بمباران شهرها بی‌امان ادامه داشت. ترس از جنگ بیشتر از خود جنگ هراس‌آفرین است. همه اینها به معنای آن نیست که ایران بخواهد دامنه جنگ گسترش یابد. از شواهد چنین برمی‌آید که ایران نیز به درستی به دنبال گسترش جنگ نیست. تاکنون علی‌رغم تکاپوی رسانه‌ای طرفداران اسرائیل «بازنده واقعی» اسرائیل بوده است که هم جنگ اعتباری خود در غزه را از دست داده و هم ناتوانی‌اش در پدافند موشکی آشکار شده است. پس از جنگ محدود هوایی- موشکی و پس از جنگ تمام‌عیار رسانه‌ای، این نهاد دیپلماسی است که باید با ارائه طرح‌های روشن و عملیاتی چه در سطح منطقه‌ای و چه در سطح جهانی بتواند ابتکار عمل را در دست بگیرد. قدرت ایران در این حوزه اما محدود است؛ چراکه اختلاف دیپلماتیک و اقتصادی اعراب-اسرائیل-آمریکا تا حدود زیادی نهادینه شده است. در چنین شرایطی، تغییر زمین بازی دیپلماتیک به سوی هند و چین و شاید اعراب-اروپا ممکن است راهگشا باشد. تغییر زمین بازی تحریم اما از همه اینها اساسی‌تر است. جنگ تحریمی آمریکا اینک دیگر صرفاً تهدیدی برای ایران نیست بلکه تهدیدی است

که در صورت موفقیت کامل، هر کشوری را از جمله چین و روسیه و دیگران دربر می‌گیرد.

	یکشنبه ۲۶ آبان ۱۴۰۳	
	۲۳ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶	
	۲۷ اکتبر ۲۰۲۴	
	سال بیست‌ویکم	
	شماره ۴۹۵۹	
	۲۰ هزار تومان	
	۱۲ صفحه	

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:

«شرق» از دومین حمله مستقیم اسرائیل به ایران و پاسخ جانانه و ماندگار پدافند ارتش گزارش می‌دهد

آسمان درهشت ایران

ارتش در دفاع از ایران و در تقابل با آتش افروزی اسرائیل، نام چهار شهید را در تاریخ جاودانه کرد «شرق» در گفت‌وگو با صادق زیباکلام و محمدجواد جمالی نوبندگانی بررسی کرد/ تنش تهران-تل آویوبه پایان رسید؟

عبدالرحمن فتح‌الهی؛ سرانجام ۲۵ روز پس از عملیات وعده صادق ۲، اسرائیل در پاسخ، سحرگاه دیروز (شنبه) دومین حمله مستقیم خود را به خاک ایران انجام داد که به فعال‌شدن پدافند برخی شهرهای کشور از جمله پدافند مرکز تهران منجر شد. حوالی ساعت پنج بامداد، برای دقایقی صدای شلیک ممتد پدافند هوایی در مرکز تهران شنیده شد، اما پیش‌تر و حدود ساعت حدود دو بامداد نیز صداهایی شبیه انفجار در اطراف پایتخت شنیده شده که طبق اعلام روابط عمومی پدافند هوایی استان تهران، مربوط به واکنش پدافند هوایی در چند نقطه در اطراف تهران و کشور نسبت به تلاش اسرائیل برای حمله به نقاطی در کشور بوده است. فارس هم نوشت: «چند پایگاه نظامی در غرب و جنوب غرب تهران هدف حمله بوده است که البته به گفته تسنیم، «اصابت موشک یا ضربه به مراکز نظامی سپاه در غرب و جنوب غرب تهران اتفاق نیفتاده است». هم‌زمان خبرهایی دال بر آتش‌سوزی یا انفجاری در پالایشگاه تهران مخایره شد که باز هم تسنیم آن را تکذیب کرد و عنوان داشت که «آتش‌سوزی یا انفجاری در

یادداشت

در حاشیه سفر وزیر به تانزانیا

عبدالحسین طوطیایی

پژوهشگرکشاورزی

زیرساخت‌های لازم برای روش‌های نوین تولید و نیز وابستگی تانزانیا به واردات بیش از نیمی از نیاز داخلی به محصولات گندم، برنج، شکر، روغن و… چگونه می‌توان انتظار بازده مناسب در کشت فراسرزمینی در این کشور را داشت؟ به نظر می‌رسد کشت فراسرزمینی تاکنون در دیگر کشورها هم موفق نبوده و تنها از طریق سرمایه‌گذاری و مبتنی بر مدیریت کشور میزبان می‌توان انتظار توجیه اقتصادی را داشت. در صورت ضرورت سرمایه‌گذاری و با وجود خزانه خالی، امکان آن درحال‌حاضر از کشورمان سلب شده است. از طرفی و در شرایط بحران فرونشست‌ها و کاهش نگران‌کننده ذخایر آب و انبوهی از دیگر فوریت‌هایی که بخش کشاورزی کشورمان را تهدید می‌کند و

یادداشت

پرونده بنزین و نگاهی به روایت سخنگوی دولت

ناصر ذاکری

کارشناس اقتصادی

به‌تازگی سخنگوی دولت درباره پرونده افزایش قیمت بنزین گفت «مردم غافلگیر نخواهند شد و

دولت بدون آمادگی مردم چنین کاری نخواهد کرد. فشار زیادی به دولت وارد می‌شود، اما دولت تلاش

می‌کند تا کمترین فشار به مردم تحمیل شود». در این زمینه توجه به چند نکته زیر خالی از قایده نیست: ۱- تأکید بر «غافلگیرنشدن مردم» اشارة به تفاوت شیوه اجرایی دولت چهاردهم با اسلاف خود

دارد. دولت‌های گذشته افزایش قیمت بنزین را به صورت ناگهانی انجام می‌دادند، ولی دولت حاضر اگر ناگزیر از افزایش قیمت بنزین شد، اول به مردم اطلاع خواهد داد. به‌راستی این تفاوت تا چه میزان اهمیت دارد؟ فرض کنیم مردم از یک ماه قبل خبردار شوند که از روز اول فلان ماه قیمت بنزین فلان میزان افزایش خواهد یافت. آیا این اطلاع‌رسانی در اصل موضوع گرانی تفاوتی ایجاد می‌کند؟

۲- سخنگو به «آمادگی مردم» اشاره دارد. احتمالاً منظورش این است که باید مردم ابتدا آمادگی ذهنی پیدا کنند، تا با شنیدن خبر گران‌شدن بنزین شوکه نشوند؛ والا آمادگی مردم برای گران‌شدن بنزین را نمی‌توان با آمادگی برای زلزله مقایسه کرد. مردم با خروج از ساختمان‌ها یا پناه‌گرفتن در نقاط مقاوم ساختمان تلاش می‌کنند از آسیب‌های احتمالی زلزله در امان بمانند. اما آیا می‌توان با چنین ترفندی از آسیب گرانی بنزین در امان ماند؟! به‌این‌ترتیب از عبارت «آمادگی مردم» باید چنین رمزگشایی کرد که دولت مردم را قانع می‌کند که چاره‌ای جز افزایش قیمت بنزین نیست، و باید بی‌هیچ چون‌وچرایی این افزایش گریزناپذیر را تحمل کرده و با آن کنار بیایند.

۳- شاید گفته شود که مراد سخنگو از عبارت «آمادگی مردم» اطلاع‌رسانی و سپس جلب رضایت آنان است؛ یعنی

دولت بعد از ارائه صادقانه اطلاعات از مردم نظرخواهی می‌کند و اگر مردم گزینه افزایش قیمت بنزین را انتخاب کردند، اقدام خواهد کرد. هرچند چنین برداشتی از جملات سخنگو قدری متوهمانه است، اما حتی اگر این برداشت درست هم

باشد، باید پرسید دولت چگونه انتظار دارد در یک نظرخواهی آزاد اقتار کمدرآمد جامعه با انتخاب گزینه افزایش قیمت

بنزین تیشه بر کمر معیشت خانوارشان بزنند؟ به‌طوری‌که ملاحظه می‌شود، تا اینجای سخنان سخنگو نشانی از یک تدبیر

کره‌گشا یافت نمی‌شود.

۴- سخنگوی محترم در ادامه از فشار به دولت و فشار به مردم سخن می‌گوید. با قدری جست‌وجو مشابه آنچه را که ایشان در این حوزه گفته است، در سخنان مسئولان دولت‌های قبل هم می‌توان یافت. درواقع اکثر دولت‌ها در سطح جهان مدعی هستند که با تحمل فشارها تلاش می‌کنند فشار کمتری به شهروندان وارد یابند! به بیان دقیق‌تر سخنگو حرف تازه‌ای

شرق

جلسه دولت برای مدیریت بازار ارز و بورس

عارف: حفظ ثبات بازار از اصول دولت چهاردهم است

۴

برگزیده‌ها

هم‌زمان و هماهنگ با حمله صهیونیست‌ها به آسمان ایران رخ داد

حمله تروریستی به تفتان و شهادت ۱۰ سرباز وطن

۲

گزارش «شبکه شرق» از داوطلبان و دانشجویمعاملاتی که به نحوه گزینش آموزش و پرورش معترض هستند

گزینش غیر حرفه‌ای

۸

مروری بر علل و عوامل زتانه‌شدن سالمندی در ایران

ایران در انتظار زنان سالمند

۱۰

یادداشت

عمان، شروع مسیر بر بلندای توسعه

پژمان جوزی

رئیس انجمن صنعت ساختمان

چند روز پس از بازگشتم از سفر به منطقه مکران و چابهار، مجمع سرمایه‌گذاری ایران و عمان، قرار بود در مسقط تشکیل شود. بسیار علاقه‌مند بودم تا بدانم عمان کشوری که مانند مکران و چابهار از طریق دریای عمان به اقیانوس متصل است، چه برنامه‌هایی برای توسعه خود دارد. به‌عنوان یک توسعه‌گر رصد کشورهای پیرامونی و نوع عملکرد آنها و مقایسه آن با سطح بین‌الملل و کشور خودمان همواره برابم اهمیت داشته است؛ آن‌هم کشور عمان که بنا به دلایل تاریخی روابط حسنه‌ای با ایران دارد. تا چندی پیش اگر از کشور عمان صحبت می‌کردیم، یک کشور پادشاهی به ذهن می‌آمد که سال‌ها پیش ایران در جنگ این کشور با «شورشیان ظفار» به درخواست حکومت مرکزی از آن دفاع کرده و شورشیان را سرکوب کرده بود. «سلطان قابوس» برای مردم ایران شناخته‌شده‌تر از سلطان کنونی عمان «هیثم بن طارق آل سعیده» است که پس از فوت سلطان قابوس جانشین او شد. وساطت عمان در بزنگاه‌های سیاسی در نقش یک میانجی بین ایران و غرب نیز به ذهن مردم ایران متبادر است. اما این کشور روی دیگری نیز دارد؛ روی اقتصادی و توسعه‌شتابان آن که برای مردم ایران ناپیدا و ناشناخته است. ازاین‌رو پیام پیردام، معاون بازرسی فنی شرکت را به نمایندگی، به مسقط راهی کردم تا آخرین اطلاعات توسعه این کشور و نحوه برخورد با سرمایه‌گذاران را بررسی کنم. البته نه صرفاً از آن نظر که قصد سرمایه‌گذاری در این کشور داشته باشم. اصولاً به‌عنوان یک توسعه‌گر ایرانی معمولاً تمایلی به سرمایه‌گذاری خارجی نداشته‌ام، اما هیچ‌گاه نیز غافل از روند توسعه در دیگر کشورها نبودم. ازاین‌رو مهندس پیام پیردام عازم مسقط شد. متن زیر حاصل انتقال تجربیات و گفت‌وگوی ما درباره توسعه در مسقط و بررسی شرایط است.

زیرساخت‌های موجود و روند توسعه
۲۵ سال پیش دویی (امارات) را می‌توان در آنجا دید و رشد شتابانی که در آنجا آغاز شد و امارات را به این نقطه رسانده است، مسقط هم با همان استراتژی شروع کرده و راهکارهایی که این کشور دارد، این است که به دنبال جذب سرمایه‌گذارهای بین‌المللی است.

انا لله و انا الیه راجعون

خبر درگذشت همکار صدیق ، پرتلاش و خدوم، دوست عزیزمان

جناب عباس میرزا ابوطالبی

موجب تأثر و تأسف گردید.

ادامه در صفحه ۲

^[1] ادامه در صفحه ۴

^[2] ادامه در صفحه ۴